

Natura 2000-veldbezoek Wierdense veld

15 juli 2024

NMBR

5 augustus 2024

Colofon

Uitgave

Provincie Overijssel

POV365-1387084404-6387

Datum

5 augustus 2024

Auteur

[REDACTED] J

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

[REDACTED] J

[REDACTED] J [REDACTED] J

Telefoon 03 [REDACTED] J

Fax 08 [REDACTED] J

www.overijssel.nl

[REDACTED] J @overijssel.nl

Natura 2000-veldbezoek Wierdense veld

15 juli 2024

Inleiding

Op 15 juli 2024 vond het Natura 2000-veldbezoek aan het Wierdense Veld plaats. Dit veldbezoek staat in het verlengde van de reeks aan PAS-veldbezoeken die plaatsvonden toen het PAS (Programma Aanpak Stikstof) nog in werking was (2015 – 2019). Het doel van dit veldbezoek is en om met elkaar de beheerplanmaatregelen die in het gebied hebben plaatsgevonden en gaan plaatsvinden kort te evalueren. Daarnaast dient het veldbezoek om de verbinding te versterken tussen provincie, terreinbeheerder en eventuele gebiedspartners. Ondanks dat er bij de Natura 2000-veldbezoeken herhaaldelijk wordt gekeken naar de ontwikkeling op bepaalde plekken, dient het niet als vervanging van de reguliere monitoringssystematiek.

Aanwezigen:

Namens Landschap Overijssel: (Ecoloog)
Namens Provincie Overijssel: (Ecoloog)

Route

In de onderstaande kaart is de route van het veldbezoek weergegeven.
Startpunt: 9:00 Schaapskooi, Dalkruid/Hortmeerweg te Nijverdal

Bezoek

Het Wierdense veld is een hoogveenrelict dat vroeger onderdeel was van een veel groter hoogveenlandschap. Het Wierdense veld is 420 hectare groot, en bevat de habitattypen/instandhoudingsdoelstellingen herstellend hoogveen, actief hoogveen, heischraal grasland en droge heide.

Momenteel is er nog geen Natura 2000-beheerplan voor het Wierdense veld. Wel is het gebiedsproces in gang om met gebiedspartners tot een gedragen aanpak en uiteindelijk beheerplan te komen.

Meeuwenplas (1)

In de winter van 2021/22 zijn lekken gedicht met leemhoudend zand (zie vorige verslagen voor meer toelichting). Bij de meeuwenplas zijn naast leemhoudend zand op de bodem, ook kades aangebracht waardoor verschillende compartimenten zijn ontstaan. Deze compartimentering is aangebracht omdat niet zeker was of alle lekken dicht gemaakt kon worden. Mocht er in dat geval een compartiment toch lek zijn, dan ontwaterd deze niet de andere compartimenten.

Dit jaar stond er voor het eerst tijdens het veldbezoek nog water in alle compartimenten, waar deze vorig jaar (in mei) uitgedroogd waren (figuur 1). Het verschil met de droge jaren was dus duidelijk te zien. Mogelijk zorgt de stagnatie van water voor verdere verslibbing van de bodem, wat wegzijging kan verminderen in de toekomst. Onduidelijk is nog hoeveel en hoe water tussen de compartimenten stroomt. Met name aan de oostzijde van de compartimenten zijn locaties te zien waar veenmos zich ontwikkelt. Waterveenmos begint de randen te koloniseren, op enkele plekken ook gewoon veenmos. De ontwikkeling van veenmossen is wel afhankelijk van de hoogte van het water.

Figuur 1: natte compartimenten

Figuur 2: kade, rechts 'binnen' het gebied, links 'buiten'.

Bolderpad (2)

Langs het Bolderpad zijn in de winter van 22/23 folieschermen geplaatst (zie voorgaand verslag). De vegetatie laat het verschil in waterkwaliteit zien (figuur 2): rechts bevindt zich waterveenmos in het water, links meer eutrofe soorten. Wel waren in het voorjaar problemen doordat het water over de kade begon te stromen en het Bolderpad daardoor wegspoelde. Ecogroen is een plan aan het maken om het water beter weg te geleiden. De gemeente gaat het Bolderpad met puin verstevigen.

Op een aantal locaties naast de kade ontwikkelen waterveenmos-drijftillen (al van voor de aanleg van de kade) (foto 3)

Figuur 3: waterveenmos drijftil

Ontwikkeling veenputten locatie 3/4

Bij deze locaties zijn in een aantal veenputten vegetaties aanwezig met lavendelheide en andere typerende hoogveen soorten. Opvallend is dat berkenbomen het moeilijk lijken te hebben, de bladeren verkleuren.

Figuur 4: lavendelheide

In deze omgeving blijkt ook dat de interne maatregelen nog niet af zijn. Aan aantal veenputten moeten hier nog gedicht worden. Met versnellingsgeld vanuit LNV besteed Landschap Overijssel dit najaar aandacht hier aandacht aan. Er worden nog steeds nieuwe lekken gevonden waarvoor (later) extra herstelmaatregelen nodig zijn.

Maatregelen 2024 (5)

Dit najaar gaat Landschap Overijssel in het grasland bij locatie drie, en het grasland ten noorden hiervan een aantal maatregelen uitvoeren. Het zijn graslanden die in het verleden zijn geegaliseerd, bemest en waar de giedelaag ontbreekt. Op een aantal locaties wordt de voedselrijke bodemlaag afgeschraapt, waardoor heischraal grasland en vochtige heide zich kan ontwikkelen. Daarnaast worden hier oorspronkelijke zandruggen hersteld (figuur 5).

Figuur 5: grasland waarin dit najaar maatregelen uitgevoerd gaan worden ten behoeve van o.a. heischraal grasland.

Eigendom provincie ten oosten van locatie 2/3

De provincie heeft hier een aantal gronden in handen. De gronden zijn al natuur, maar een gericht beheer of inrichting vindt hier nog niet plaats. Bovendien worden ze ontwatert, waardoor ook het aanliggende hoogveen sneller verdroogt. Gezien de ontwikkelingen rondom de ecopassage N35 en het potentieel gebruik van dit gebied als bufferzone is het zonde als hier nu geen goed beheer op plaats vindt als het gaat om uitmijnen/verschraling. raadde aan om een visie te creëren op dit gebied, zodat de omstandigheden zo optimaal mogelijk zijn voor natuur in het gebied zelf, maar ook hydrologisch gezien voor het aanliggende hoogveen.

Een week voor het veldbezoek is een bezoek gebracht in het kader van de vegetatiekartering die Bureau Waardenburg uitvoert in 2024. Een tweetal zaken relevant voor het n2000 bezoek zijn in dit verslag meegenomen.

Ontwikkeling SBB11f (6)

Voor het aanwijzen van herstellend hoogveen dienen volgens het profieldocument bepaalde vegetaties aanwezig te zijn. Een daarvan is SBB11f. Tijdens het veldbezoek met BuWa leek het erop dat een aantal vegetaties hier niet (meer) onder vallen, en dus mogelijk niet als herstellend hoogveen aangewezen kunnen worden. Dit kan dus een aanwijzing zijn voor verslechtering. BuWa bespreekt dit met van LNV.

Veenmosontwikkeling ten noordoosten van de huidige actiefhoogveen locatie (7)

Dicht bij de nu aangewezen plek actief hoogveen ligt een locatie waar een goede vegetatie ontwikkelt: er zijn tapijten/drijftillen met verschillende soorten als wrattig veenmos, met veenpluis, eenarig wollegras en witte snavelzegge. Het kwalificeert niet als actief hoogveen omdat de bultvegetaties nog niet groot genoeg zijn.

Figuur 6: ontwikkeling bultvegetaties

Extra interne maatregelen

Landschap Overijssel heeft een aantal ideeën voorgesteld aan verschillende specialisten om verdere interne maatregelen uit te voeren. Het gaat hierbij om maaiveld weer natuurlijk te maken bijvoorbeeld door het dichtschuiven van diepe veenputten met naastliggend verdroogd veen. Ook het lokaal (her)introduceren/transplanteren van veenmossen kan een onderdeel zijn. Deze staan nog niet in het beheerplan. Voor de ontwikkeling van lokaal goede omstandigheden kan hier met relatief eenvoudige ingrepen waarschijnlijk een verbeterslag gemaakt worden.

Conclusie

Het natte jaar heeft ook op het Wierdense veld effect. Locaties die voorgaande jaren verdroogd waren, stonden nu vol water. Goed voor de ontwikkeling van veenmosvegetaties. Desondanks is het wel de vraag hoe komende jaren er uit gaan zien qua weer. De komende tijd wordt er verder aan het beheerplan en inrichtingsplan gewerkt. De externe maatregelen die hierin vastgelegd gaan worden, zijn nodig om het hoogveen duurzaam te behouden en uiteindelijk uit te breiden.

Actie kijken of er vanuit Provincie ruimte is voor die extra interne maatregelen en visie/inrichtingsplan voor de percelen van Veneman.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen